

CURTEA SUPREMĂ DE JUSTIȚIE

DECIZIE

20 aprilie 2016

mun. Chișinău

Colegiul penal în următoarea componență:

președinte
judecători

URSACHE Petru
NICOLAEV Ghenadie
MORARU Petru

examinînd admisibilitatea în principiu a recursului ordinar declarat de inculpatul Babii Victor Pavel, prin care se solicită sentinței Judecătorei Rîșcani din 13 ianuarie 2014 și a deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Bălți din 14 mai 2014, în cauza penală privindu-l pe

Babii Victor Pavel, născut la 13 octombrie 1956,
originar și domiciliat în s. Miciurin, r-nul Drochia.

Termenul de examinare a cauzei:

Prima instanță: 14.08.2012 – 13.01.2014;

Instanța de apel: 19.02.2014 – 14.05.2014;

Instanța de recurs: 24.02.2016 – 20.04.2016.

Asupra recursului ordinar declarat, în baza actelor din dosar, Colegiul penal

C O N S T A T Ă :

1. Prin sentința Judecătorei Rîșcani din 13 ianuarie 2014, Babii V. a fost recunoscut vinovat și condamnat în baza art. 264 alin. (4) Cod penal, la 5 ani închisoare, cu executare în penitenciar de tip deschis și cu privarea de dreptul de a conduce mijloace de transport pe un termen de 4 ani.

Acțiunile civile înaintate de către Tatari V. și Pelin M. au fost admise în principiu, urmînd ca asupra cuantumului despăgubirilor să se pronunțe instanța de judecată în ordinea procedurii civile.

2. Pentru a pronunța sentința, prima instanță, *în fapt*, a constatat că Babii V. la 07.11.2011, aproximativ la ora 09.00, conducînd în stare de ebrietate alcoolică autocamionul

de model „Mercedes 207 D”, cu numărul de înmatriculare BL BX 835 pe traseul Rîșcani-Costești, la ieșirea din or. Rîșcani, la distanța de 420 metri de la indicatorul informativ „Rîșcani”, neținând cont de starea sa psihofiziologică ce influența atenția și reacția, nu a fost atent la circulație și a ieșit pe contrasens, după care s-a tamponat cu automobilul de model „Wolkswagen Passat” cu numărul de înmatriculare RS AL 824, condus de Tătari V., ce se deplasa regulamentar în sens opus, acțiuni prin care inculpatul a încălcat prevederile art.2,10 al.(1) pct. a), 14 pct. a) și art.45 al.(1) pct. a) al Regulamentului Circulației Rutiere.

În rezultatul tamponării, șoferul automobilului de model „ VW Passat”, Tătari V. s-a ales cu vătămări corporale medii, iar pasagerii din același automobil Pelin M., s-a ales cu vătămări corporale medii, Manole O. cu vătămări corporale ușoare, însă pasagerului Ivanovici O. i-au fost pricinuite leziuni corporale, care după caracterul lor corespund categoriei vătămări corporale grave, periculoase pentru viața și sănătatea persoanei, și ca rezultat al traumatismului suportat, a decedat pe loc.

Pe baza stării de fapt expuse mai sus, confirmată de probele administrate, instanța a reținut că, *în drept*, faptele inculpatului întrunesc elementele constitutive ale infracțiunii prevăzute la art. 264 alin. (4) Cod penal, după indicii calificativi: *încălcarea regulilor de securitate a circulației sau de exploatare a mijloacelor de transport de către persoana care conducea mijlocul de transport fiind în stare de ebrietate, care a provocat decesul unei persoane.*

3. Legalitatea și temeinicia sentinței a fost atacată cu apel de către avocatul Cucoș V. în numele inculpatului, prin care solicită casarea acesteia, rejudecarea cauzei și pronunțarea unei noi hotărâri potrivit căreia procesul penal în privința lui Babii V. să fie încetat pe motiv că nu există circumstanțe care exclud sau condiționează tragerea la răspundere penală.

În motivarea apelului, procurorul a invocat, că urmărirea penală a fost pornită la 08.11.2011 în baza autosesizării organului de urmărire penală a Inspectoratului Rîșcani, conform prevederilor art. 264 alin. (4) Cod penal, pe faptul accidentului rutier produs 07.11.2011.

Conform art. 274 Cod de procedură penală, ordonanța de începere a urmăririi penale, emisă de organul de urmărire penală, în termen de 24 ore de la data începerii urmăririi penale, se aduce la cunoștință în scris procurorului, care fixează termenul de urmărire penală în cauza respectivă.

Așadar, apelantul a indicat că la Vol. I, f.d. 2 a dosarului este anexată ordonanța procurorului din 08.11.2012 (emisă peste un an după pornirea urmăririi penale) privind fixarea termenului de urmărire penale până la 08.12.2012. Actele procedurale efectuate după pornirea urmăririi penale, adică după data de 08.11.2011 au fost întocmite cu încălcarea termenilor de urmărire penală, respectiv sunt lovite de nulitate și este imposibilă punerea lor la baza unei sentințe de condamnare.

Prima instanță sesizînd acest fapt, greșit a concluzionat că este vorba de o eroare materială evidentă comisă de procuror. Mai mult ca atît, instanța nu a luat în considerație că în cadrul ședinței procurorul a mai prezentat o ordonanță de fixare a termenului de urmărire penală datată cu 08.11.2011 care diferă ca text și conținut de ordonanța din dosar. Prin prezentarea acestei ordonanțe procurorul indirect recunoaște greșala procesuală comisă, deoarece el nu a invocat drept motiv eroarea materială, dar a prezentat un alt document, care anterior a lipsit de la materialele dosarului și care, mai mult probabil a fost întocmit după finisarea urmăririi penale.

În asemenea împrejurări, apelantul a considerat că prima instanță urma să înceteze procesul penal intentat privința lui Babii V. în legătură cu faptul, că există alte circumstanțe care exclud sau condiționează tragerea la răspundere penală.

Totodată a mai indicat că prima instanță la stabilirea pedepsei închisorii cu executare în penitenciar de tip deschis nu a ținut cont de vîrsta inculpatului, starea sănătății, caracteristica pozitivă, lipsa antecedentelor penale, recunoașterea integrală a vinei, repararea parțială a prejudiciului cauzat.

Apelantul a conchis că la caz sunt prezente circumstanțe ce impune necesitatea suspendării condiționate a executării pedepsei în baza art. 90 Cod penal.

4. Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Bălți din 14 mai 2014, apelul declarat a fost respins, ca fiind nefondat, iar sentința a fost menținută fără modificări.

5. Verificînd probele administrate pe cauza penală dată, instanța de apel a constatat că prima instanță a făcut o analiză amplă a probelor cercetate, cărora le-a dat o apreciere corectă sub toate aspectele, respectînd prevederile art. 101 alin. (4) Cod de procedură penală, și a ajuns la concluzia că vinovăția inculpatului în săvîrșirea infracțiunii incriminate a fost dovedită pe deplin, iar argumentele avocatului invocate în acest sens, sunt neîntemeiate.

Așadar, instanța de apel în urma verificării probelor a stabilit că prima instanță corect a concluzionat că cauza accidentului rutier este nerespectarea de către inculpat a regulilor de circulație rutieră, fiindcă acesta urma să conducă vehiculul ținînd cont de starea sa psihofiziologică ce influențează atenția și reacția, însă el nu a fost atent la circulație și a ieșit pe contrasens, și s-a tamponat cu automobilul de model „Wolkswagen Passat” cu numărul de înmatriculare RS AL 824, condus de Tătari M., care se deplasa regulamentar în întîmpinare. Mai mult ca atît, inculpatul n-a întreprins careva acțiuni, inclusiv să oprească mijlocul de transport pentru a nu pune în pericol siguranța traficului rutier.

Instanța de apel a reținut ca fiind lipsit de temei argumentul invocat în apel referitor la faptul, că în cadrul judecării cauzei s-au constatat circumstanțe, care exclud sau condiționează tragerea la răspundere penală, dat fiind că ordonanța privind fixarea termenului de urmărire penală este emisă la data de 08.11.2012, adică peste un an de la

producerea accidentului și inexistență la acel moment, astfel considerînd că atît actul în cauză, cît și cele adoptate ulterior sunt lovite de nulitate.

În cadrul judecării cauzei în prima instanță s-a constatat cu certitudine, că de fapt a fost comisă comis o greșală mecanică, iar în cadrul ședinței de judecată a fost prezentat dosarul de control al procurorului care a exercitat și condus urmărirea penală, unde ordonanța în cauză este emisă la data de 08.11.2011.

În această ordine de idei, instanța de apel a mai reținut că potrivit art. 251 alin.(1),(4) Cod de procedură penală, încălcarea prevederilor legale care reglementează desfășurarea recursului penal atrage nulitatea actului procedural dacă a fost invocată în cursul efectuării acțiunii - cînd partea este prezentă, sau la terminarea urmării penale - cînd partea ia cunoștință cu materialele dosarului, sau în instanța de judecată - cînd partea a fost absentă la efectuarea acțiunii procesuale, precum și în cazul în care proba este prezentată nemijlocit în instanță. În cazul în care pentru exercitarea unui drept procesual este prevăzut anumit termen, nerespectarea acestuia impune pierderea dreptului procesual.

Instanța de apel a concluzionat că aceste prescripții legale nu au fost respectate, nefiind invocate de către învinuit în modul stabilit de procedura penală.

Astfel potrivit procesului-verbal din 09.08.2012 de prezentare învinuitului Babii V. și avocatului Cucuș V. a materialelor de urmărire penală, după luarea de cunoștință cu materialele urmării penale (f.d. 248 vol.I), ultimii nu au invocat careva obiecții sau încălcarea unor prevederi legale.

Prin urmare, dat fiind că nu a fost ridicată în termenul prevăzut de lege nulitatea actelor procedurale, presupuse a fi viciate juridic, adică la terminarea urmării penale, se consideră pierdut dreptul de contestare a acestor acte ulterior, în legătură cu ce argumentele invocate au fost respinse.

Privind pedeapsa aplicată inculpatului, instanța de apel a menționat că prima instanță la stabilirea pedepsei a ținut cont în deplină măsură de principiile generale de aplicare a pedepsei prevăzute în art. 61 alin. (2) Cod penal, precum și de criteriile generale de individualizare a pedepsei potrivit prevederilor art. 75 Cod penal, care prevăd scopul pedepsei penale este de a restabili echitatea socială, de a corija condamnatul, de a preveni săvîrșirea de noi infracțiuni, stabilind inculpatului Babii V. o pedeapsă echitabilă faptelor infracționale comise, pedeapsă care corespunde împrejurărilor cauzei, normelor legale și va atinge scopul de corectare și reeducare a inculpatului.

6. Nefiind de acord cu decizia instanței de apel inculpatul la 05.02.2016 a atacat-o cu recurs ordinar, prin care solicită casarea hotărîrilor adoptate pe cauza dată, rejudecarea cauzei și pronunțarea unei noi hotărîri potrivit căreia săi fie stabilită o pedeapsă mai blîndă, motivînd că instanțele de judecată la stabilirea pedepsei nu au luat în considerație că are o vîrstă înaintată.

7. Procurorul a depus referință asupra recursului declarat, menționând că acesta urmează a fi declarat inadmisibil, cu menținerea hotărîrii contestate.

8. Examinînd admisibilitatea în principiu a recursului ordinar declarat, în raport cu materialele cauzei, Colegiul penal conchide că acesta este inadmisibil, deoarece este declarat peste termen, or în vederea acestei statuări se expun următoarele considerente.

Potrivit art. 432 alin. (2) pct. 2) Cod de procedură penală instanța de recurs, examinînd admisibilitatea în principiu a recursului declarat împotriva hotărîrii instanței de apel, fără citarea părților, este în drept să decidă asupra inadmisibilității acestuia în cazul în care constată că este declarat peste termen.

În conformitate cu prevederile art. 422 Cod de procedură penală, termenul de recurs este de 30 de zile de la data pronunțării deciziei.

Instanța de recurs consideră necesar de a accentua că potrivit legislației procesual penale în vigoare termenul de declarare a recursului împotriva deciziei instanței de apel curge din momentul pronunțării integrale a acesteia, aceasta fiind regula generală aplicabilă de către toți participanții la proces.

Însă, excepție de la această regulă, este atunci cînd inculpatul se află în stare de arest la momentul pronunțării hotărîrii motivate, în această situație termenul de declarare a recursului curge din momentul recepționării de către acesta a deciziei integrale.

Prin urmare, reieșind din conținutul materialelor dosarului, se constată că decizia integrală instanței de apel a fost pronunțată la 11 iunie 2014 în prezența inculpatului, fapt confirmat prin procesul-verbal al ședinței de judecată (Vol.II, f.d. 202) și tot în aceeași zi inculpatul a primit copia deciziei contra semnătură, fapt confirmat prin recipisă (Vol.II, f.d. 211), ceea ce a constituit o posibilitate reală a inculpatului de a declara recurs ordinar, în termenul stabilit de lege.

În continuare, instanța de recurs remarcă că în speța, termenul de declarare a recursului curge din momentul recepționării deciziei integrale a instanței de apel de către inculpat, adică tot din data de 11 iunie 2014 și expiră la 14 iulie 2014, iar aceasta fiind considerată ultima zi de declarare a recursului ordinar.

Astfel, toate cererile de recurs care urmau a fi declarate, atît de inculpat sau de avocații acestuia, trebuiau a fi depuse în interiorul termenului de 30 de zile prevăzut de legislație, adică în cazul dat, pînă la 14 iulie 2014, inclusiv.

Subsidiar celor indicate mai sus, este important de a menționa că termenul de recurs **este absolut și are caracter imperativ**, în sensul că depășirea lui atrage decăderea din dreptul de a exercita calea de atac, iar recursul declarat după expirarea termenului se va respinge ca tardiv, deoarece legea procesual-penală ce reglementează procedura examinării recursului ordinar, nu prevede posibilitatea de repunere în termen a recursului.

Reieșind din circumstanțele reținute anterior, instanța de recurs ajunge la concluzia că recursul declarat de către inculpatul Babii V. la 05.02.2016 este depus peste termenul legal de contestare prevăzut de legislația penală, din care motiv acesta este declarat inadmisibil.

9. În conformitate cu prevederile art. 432 alin. (2) pct. 2) Cod de procedură penală, Colegiul penal,

DECIDE :

Inadmisibilitatea recursului ordinar declarat de către inculpatul **Babii Victor Pavel**, împotriva deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Bălți din 14 mai 2014, în propria cauză penală, deoarece este declarat peste termen.

Decizia este irevocabilă.

Decizia motivată pronunțată integral la 20 mai 2016.

Președinte

URSACHE Petru

Judecător

NICOLAEV Ghenadie

Judecător

MORARU Petru